

Εξόρυξη αποβλήτων: μια πολλά υποσχόμενη μέθοδος για τη διαχείριση ΑΣΑ στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας

Δ. Δαμίγος, Σχολή Μηχ. Μεταλλείων – Μετ/γών, ΕΜΠ
Ν. Σελλάς, ΕΠΕΜ

Διαχείριση αποβλήτων

Σε διεθνές επίπεδο, οι πολιτικές διαχείρισης αποβλήτων θέτουν ολοένα και πιο υψηλούς στόχους μείωσης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης (**Reduce, Reuse, Recycle - 3R**). Ωστόσο...

- Η διάθεση σε **ΧΥΤΑ** ή **ΧΑΔΑ** εξακολουθεί να αποτελεί κυρίαρχη πρακτική
- Ακόμη και αν η ταφή εκλείψει, υπάρχουν σήμερα εκατοντάδες χιλιάδες ενεργοί και ανενεργοί ΧΥΤΑ και ΧΑΔΑ, π.χ. μόνο στην Ε.Ε. ανέρχονται σε **150.000 - 500.000** και περιέχουν περίπου **30-50** δισ. **m³** αποβλήτων

Διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα

- Στην Ελλάδα παράγονται περί τα 500 kg αστικών απορριμμάτων ανά κάτοικο και έτος (2013: 509 kg)
- Περίπου το 80% από αυτά (συνολικά περίπου 4 εκ. tn κάθε χρόνο) οδηγείται προς τελική διάθεση σε χώρους ταφής αδειοδοτημένους και μη
- Ακόμα και σήμερα υπάρχουν ενεργοί ΧΑΔΑ, στους οποίους καταλήγουν το 5,5% της ετήσιας ποσότητας των αστικών αποβλήτων
- Το κλείσιμο και η αποκατάσταση όλων των ΧΑΔΑ αποτελεί σημαντική προτεραιότητα της χώρας

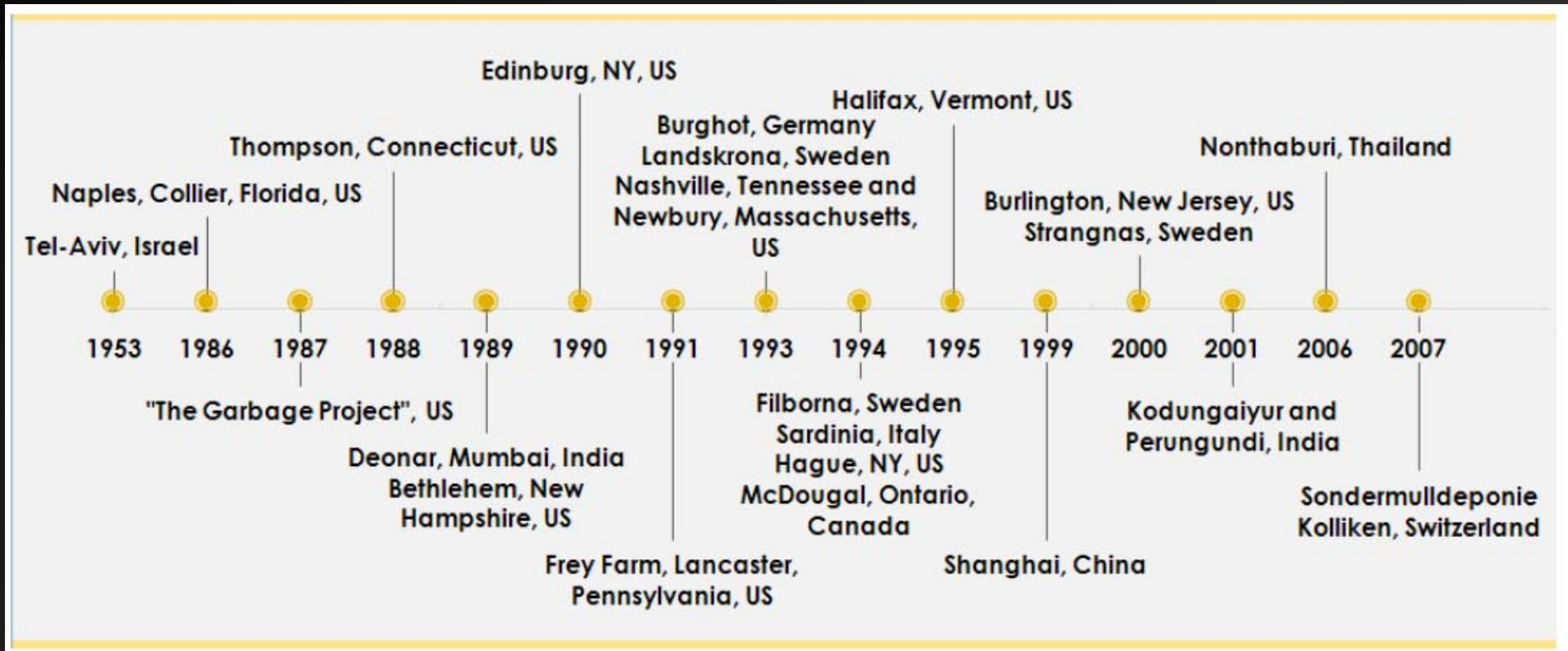

Ενεργοί ΧΑΔΑ στην Ελλάδα το 2013 (ΥΠΕΚΑ, 2013)

Εξόρυξη αποβλήτων

- Η εξόρυξη αποβλήτων διαφαίνεται ως μια πολλά υποσχόμενη πρόταση για την αξιοποίηση των υφιστάμενων χώρων διάθεσης και των υλικών που εμπεριέχουν καθώς:
  - ανακτά υλικά προς επαναχρησιμοποίηση ή προς παραγωγή ενέργειας
  - αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά προβλήματα (ειδικά σε ΧΑΔΑ...)
  - προσφέρει εκτάσεις γης προς νέες χρήσεις
  - ελαττώνει την ανάγκη εξεύρεσης νέων χώρων για κατασκευή ΧΥΤΑ ή ΧΥΤΥ

Εξόρυξη αποβλήτων

(Πηγή: RECLAIM Project)

Εξόρυξη αποβλήτων

LFM applications around the World

Landfill mining projects map: designed for Life reclaim LIFE12\ENV\GR\000427 (2013)

(Πηγή: RECLAIM Project)

Εξόρυξη αποβλήτων – Γιατί;

Σύμφωνα με βιβλιογραφικές πηγές:

- Η ποσότητα χαλκού που είναι θαμμένη σε χώρους ταφής παγκοσμίως υπολογίζονται περίπου στους 300 εκατ. tn, όταν το παγκόσμιο απόθεμα χαλκού υπολογίζεται περίπου σε 350 εκατ. tn
- Η ποσότητα χάλυβα που είναι θαμμένη σε χώρους ταφής των ΗΠΑ εκτιμάται σε πάνω από 400 εκατ. tn
- Η συγκέντρωση αλουμινίου σε πολλούς χώρους ταφής στις ΗΠΑ είναι μεγαλύτερη από την περιεκτικότητα αλουμινίου στο βωξίτη
- Η αξιοποίηση των στερεών αποβλήτων που είναι θαμμένα στους χώρους ταφής απορριμμάτων της Σουηδίας για παραγωγή ενέργειας θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες θέρμανσης της χώρας για περίπου 10 χρόνια

Εξόρυξη αποβλήτων – Γιατί;

Οφέλη:

- Εξοικονόμηση πόρων και ενέργειας
- Αποκατάσταση περιβάλλοντος και αξιοποίηση της γης για νέες χρήσεις
- Αποφυγή υποβάθμισης του περιβάλλοντος από νέους χώρους διάθεσης
- Μείωση του κόστους διαχείρισης σε λειτουργούντες ΧΥΤΑ
- Χρηματικά οφέλη
- Κοινωνικά οφέλη, κ.ά.

Εξόρυξη αποβλήτων – Προβλήματα;

- Σύσταση απορριμμάτων ΧΥΤΑ-ΧΑΔΑ
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατά την εκτέλεση των εργασιών
- Ποιότητα ανακτήσιμων υλικών
- Οικονομική εφικτότητα του έργου, κ.ά.

Εξόρυξη αποβλήτων – Για ποιον;

Τα έργα εξόρυξης αποβλήτων μπορεί να αφορούν:

- **ιδιωτικούς φορείς**, οι οποίοι προσδοκούν **οικονομικό κέρδος** από την **αξιοποίηση υλικών και χώρου** ή την **παροχή υπηρεσιών** (π.χ. όταν η εξόρυξη αποβλήτων είναι επιβεβλημένη για άλλους λόγους...)
- την **κοινωνία**, η οποία επιδιώκει τη **μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας** από την άμβλυνση περιβαλλοντικών προβλημάτων, την εξοικονόμηση πόρων, τη δημιουργία απασχόλησης, κ.λπ.

Εξόρυξη αποβλήτων – Κόστη

Κόστος επένδυσης (CAPEX)

- Κόστος αδειοδότησης
- Κόστος προετοιμασίας/διαμόρφωσης εγκατάστασης
- Κόστος αγοράς εξοπλισμού (εκσκαφή, μεταφορά)
- Κόστος αγοράς εξοπλισμού επεξεργασίας (ταξινόμηση)
- Κόστος εγκατάστασης άλλου εξοπλισμού (π.χ. Η/Μ)

Κόστος λειτουργίας (OPEX)

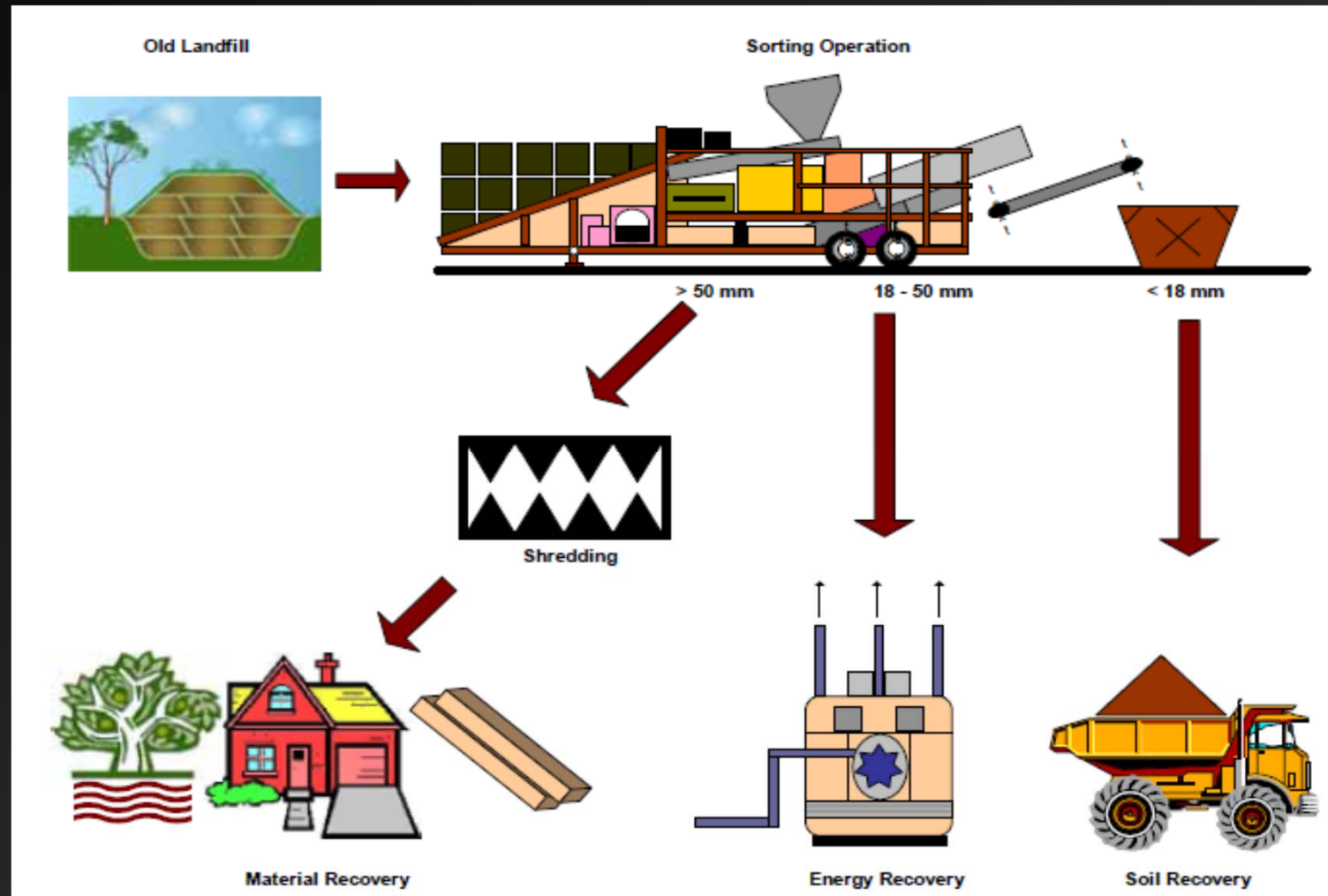
- Κόστος ενοικίασης εξοπλισμού
- Κόστος συντήρησης
- Κόστος διαχείρισης – διοίκησης
- Κόστος προσωπικού
- Κόστος ενέργειας (καύσιμο, ηλ. ενέργεια)
- Άλλα κόστη (εκπαίδευσης, ασφάλειας, κ.α.)

Εξόρυξη αποβλήτων – Οφέλη

- Έσοδα από πώληση ανακτώμενων μετάλλων και υλικών
  - σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα,
  - πλαστικά
  - γυαλί
  - υλικό κάλυψης ΧΥΤΑ
- Έσοδα από τον ανακτώμενο χώρο ταφής απορριμμάτων (τέλος ταφής – gate fee)
- Έσοδα από την πώληση της γης μετά το πέρας των εργασιών
- Έσοδα από την αποφυγή της μεταφροντίδας του χώρου
- Έσοδα από την ανάκτηση ενέργειας (waste-to-energy)

- Εξωτερικά (κοινωνικά) οφέλη

Εξόρυξη αποβλήτων – Διαδικασία

(Πηγή: Carius et al., 1999)

Εξόρυξη αποβλήτων – LIFE Reclaim

 : Excavation area

 : Processing plant

Εξόρυξη αποβλήτων – LIFE Reclaim

Εξόρυξη αποβλήτων – ΧΥΤΑ Φυλής

Γιατί:

- Συμβαδίζει με την προσέγγιση 3R
- Μπορεί να αυξήσει σημαντικά τη διάρκεια ζωής του ΧΥΤΑ και να προσφέρει, άμεσα, λύση στην εξεύρεση χώρου
- Μπορεί να ανακτήσει υλικά προς ανακύκλωση και, γιατί όχι, παραγωγή ενέργειας
- Μπορεί να μειώσει το κόστος διαχείρισης
- Μπορεί, μελλοντικά, να απελευθερώσει χώρους για άλλες χρήσεις
- Μπορεί να βοηθήσει στην αποφυγή κοινωνικών εντάσεων
- Μπορεί να προστατεύσει άλλες περιοχές του Λεκανοπεδίου

Εκτός αν προτιμάτε αυτό....

